

Handlingsprogram 2021-24



Foto: Christine Hvidsten

SAMMEN
OM



Miljøløftet



Forord

Miljøløftets handlingsprogram 2021-2024 er det fjerde handlingsprogrammet i Miljøløftet-regi, men det første etter at avtaleområdet ble utvidet. Etter at ny byvekstavgift ble signert i desember 2019 og lokalpolitisk vedtatt våren 2020, består Miljøløftet av ni parter: Bergen, Alver, Askøy, Bjørnafjorden og Øygarden kommuner, samt Vestland fylkeskommune og de statlige virksomhetene Statens vegvesen, Jernbanedirektoratet og Fylkesmannen i Vestland.

Avtalen forplikter partene i avtaleområdet til å nå målet om nullvekst i personbiltransporten. Nullvekstmålet innebærer at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykling og gange. Byvekstavgiften skal også bidra til mer effektiv arealbruk og attraktive by- og regionsenter. Byvekstavgiften skal sikre helhetlig bruk av virkemidler på tvers av forvaltningsnivåene.

Handlingsprogram 2021-2024 viser hvilke investeringer i regi av Miljøløftet som forventes i de kommende fire årene. Byvekstavgiften for 2019-2029 innebærer investeringer og støtte til drift for rundt 13 mrd. kroner totalt, og omtrent en tredjedel av dette er lagt inn i handlingsprogram 2021-2024.

Det største enkeltprosjektet er Bybanen byggetrinn 4 til Fyllingsdalen, som forventes ferdigstilt i 2022/2023. Andre større prosjekter er sammenhengende sykkelveg langs Bybanen til Fyllingsdalen, sykkelstamvegen og ny kollektivgate i Olav Kyrres gate. Også viktige trafikksikringstiltak som bedrer forholdene for gående og sykklende er en viktig del av handlingsprogrammet.

De fire nye kommunene i samarbeidet; Alver, Askøy, Bjørnafjorden og Øygarden har alle deltatt aktivt i arbeidet med handlingsprogrammet. Alver, Askøy og Øygarden har innspill til prosjekter allerede fra 2021. Når det gjelder årene 2022-2024, vil hovedtyngden av innspill her bli tatt med ved neste rullering.





Innhold

Miljøløftet

4

Organisering

5

5

Styringsgruppen

5

Administrativ koordineringsgruppe

5

Sekreteriatet

5

Arbeidsutvalget

5

Faggrupper

Styring

6

6

Portføljestyring

6

Styringsprosess

Økonomi

7

7

Byveksttalen

7

Tiltaksområder

7

Bompengepakke Bergen (Prop 11 S)

8

Inntekter byveksttalen

8

Inntekter bypakke Bergen (Prop 11 S)

9

Utgifter byveksttalen

9

Utgifter bypakke Bergen (Prop 11 S)

10

Prosjekter i Byveksttalen

13

Prosjekter i bypakke Bergen (Prop 11 S)

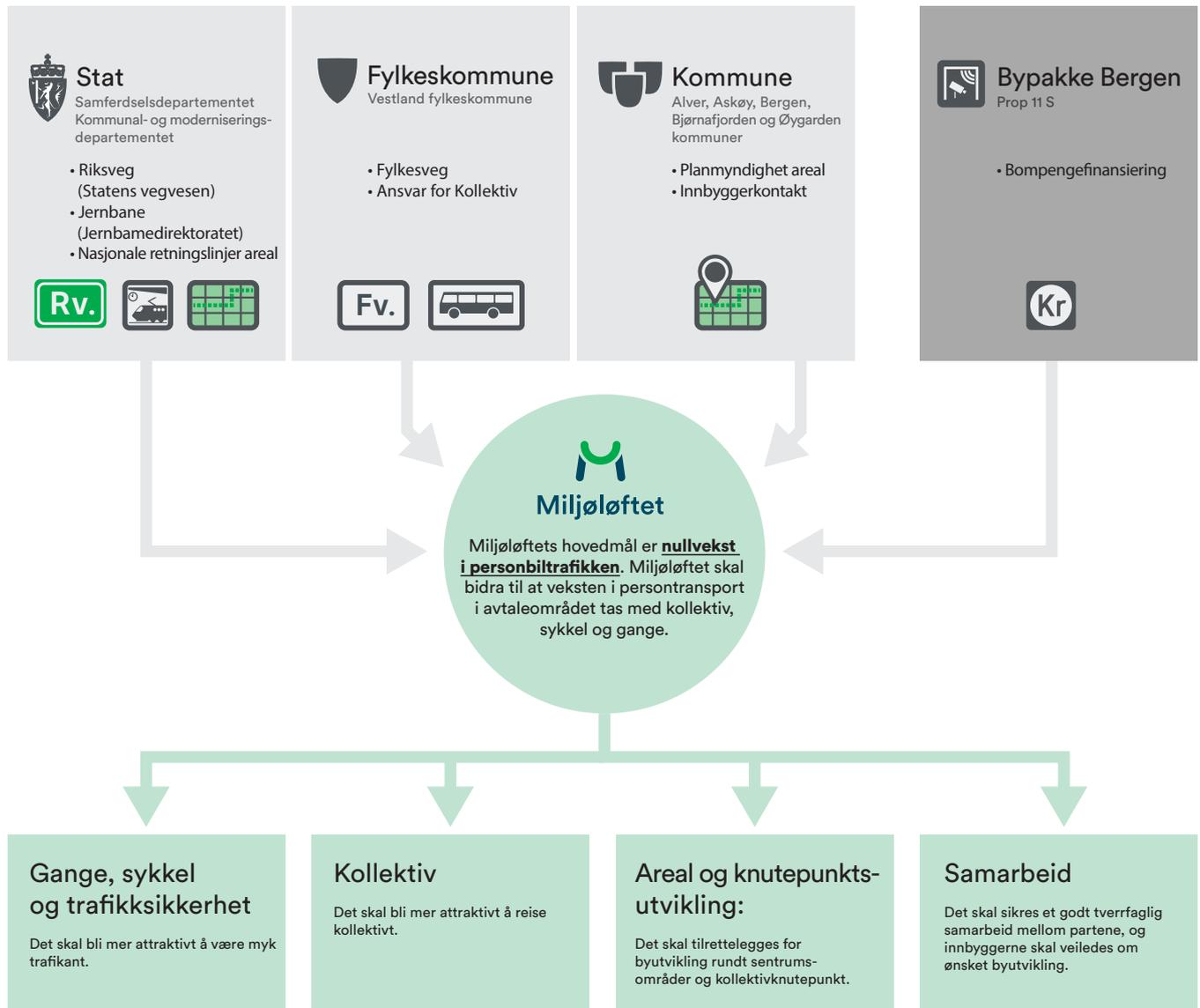
Miljøløftet

Gjennom byvekstavtaler samarbeider de tre forvaltningsnivåene stat, fylkeskommune og kommune om det nasjonale målet om nullvekst i persontransport med personbil. Miljøløftet er samarbeidet om byvekstavtalen for Bergensområdet, som er inngått mellom Samferdselsdepartementet ved Statens vegvesen og Jernbanedirektoratet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet ved Fylkesmannen i Vestland, Vestland fylkeskommune og kommunene Bergen, Alver, Askøy, Bjørnafjorden og Øygarden.

Prosjekt og tiltak i byvekstavtalen skal bidra til å nå nullvekstmålet og samtidig bidra til et miljøvennlig, effektivt og trygt transportsystem, som sikrer mobilitet for innbyggere og næringsliv. Byvekstavtaler sikrer mer helhetlig virkemiddelbruk, ettersom de omfatter statlige, fylkeskommunale og kommunale tiltak både på areal- og transportområdet. Avtalen skal bidra til en framtidsrettet utvikling av Bergensområdet.

Bompengepakken Bypakke Bergen (Prop 11 S) er også en del av byvekstavtalen, men den er ikke underlagt styringsgruppen i Miljøløftet. Bypakke Bergen styres av en egen styringsgruppe, som har råderett i saker som gjelder prioritering av bompengemidler i forhold til Prop. 11 S.

Byvekstavtalen



Organisering

Styringsgruppen

Miljøløftet ledes av en styringsgruppe som har hovedansvaret for styring og koordinering av Miljøløftet, basert på prinsipper om porteføljestyling og mål- og resultatstyring. Arbeidet skal gi grunnlag for omforente saksframlegg til besluttede organer, fylkesting og by- og kommunestyre, om prioritering av midlene i Miljøløftet.

Administrativ koordineringsgruppe

Administrativ koordineringsgruppe (AKG) består av den administrative lederen fra hver virksomhet, samt lederstøtte for disse faste medlemmene. AKG skal drøfte saker og kunne ta viktige avklaringer i forkant av styringsgruppemøtene. Drøftingene i AKG skal etablere et godt grunnlag for at sekretariatet kan lage gode innstillinger til styringsgruppen.

Sekretariatet

Sekretariatet er styringsgruppens felles apparat for gjennomføring av Miljøløftet. Sekretariatet er saksforberedende organ for styringsgruppen, og skal sørge for at det utarbeides saksunderlag og faglige utredninger som er nødvendig for styringsgruppens beslutninger.

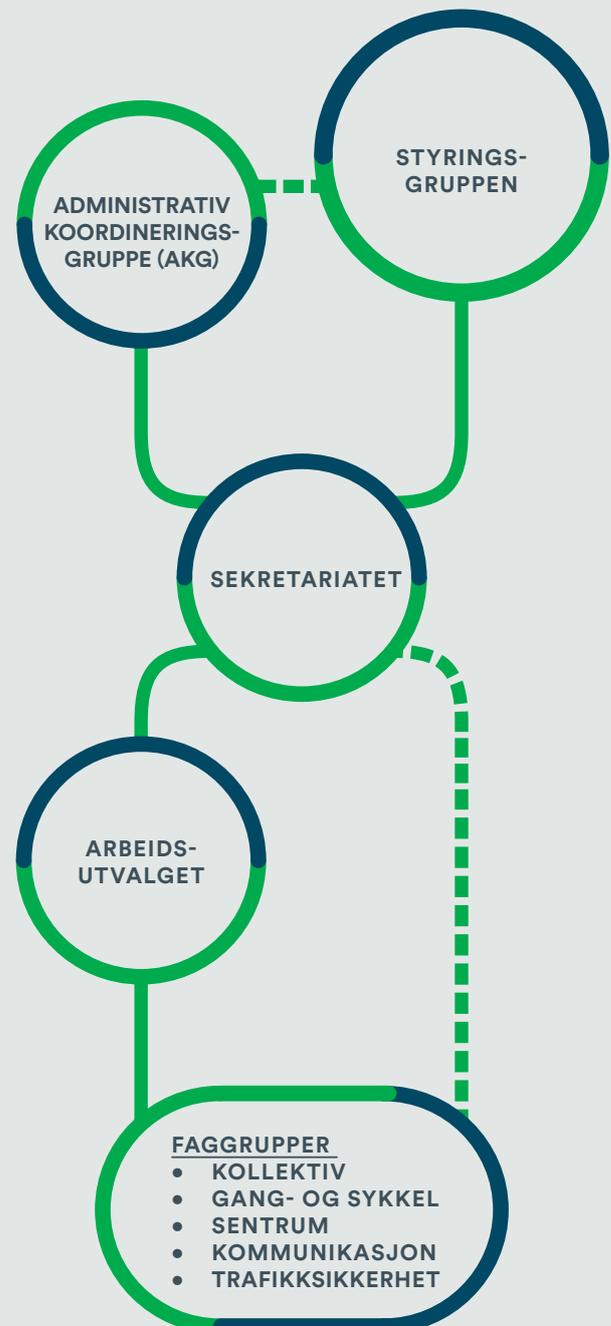
Arbeidsutvalget

Miljøløftets arbeidsutvalg består av representanter fra alle virksomhetene i Miljøløftet, og er oppnevnt av AKG. Arbeidsutvalget er et organ som har kapasitet til å gå noe dypere inn i de faglige sakene før de eventuelt fremmes for AKG og styringsgruppen.

Faggrupper

Miljøløftet har fem faggrupper: Kollektiv, gang- og sykkel, sentrum, kommunikasjon og trafikksikkerhet. Faggruppene viktigste oppgave er å bidra aktivt til måloppnåelse i Miljøløftet. Dette gjøres gjennom målrettet arbeid, løsningsorientering, samarbeid og helhetlig tenkning.

Organisasjonskart



Styring

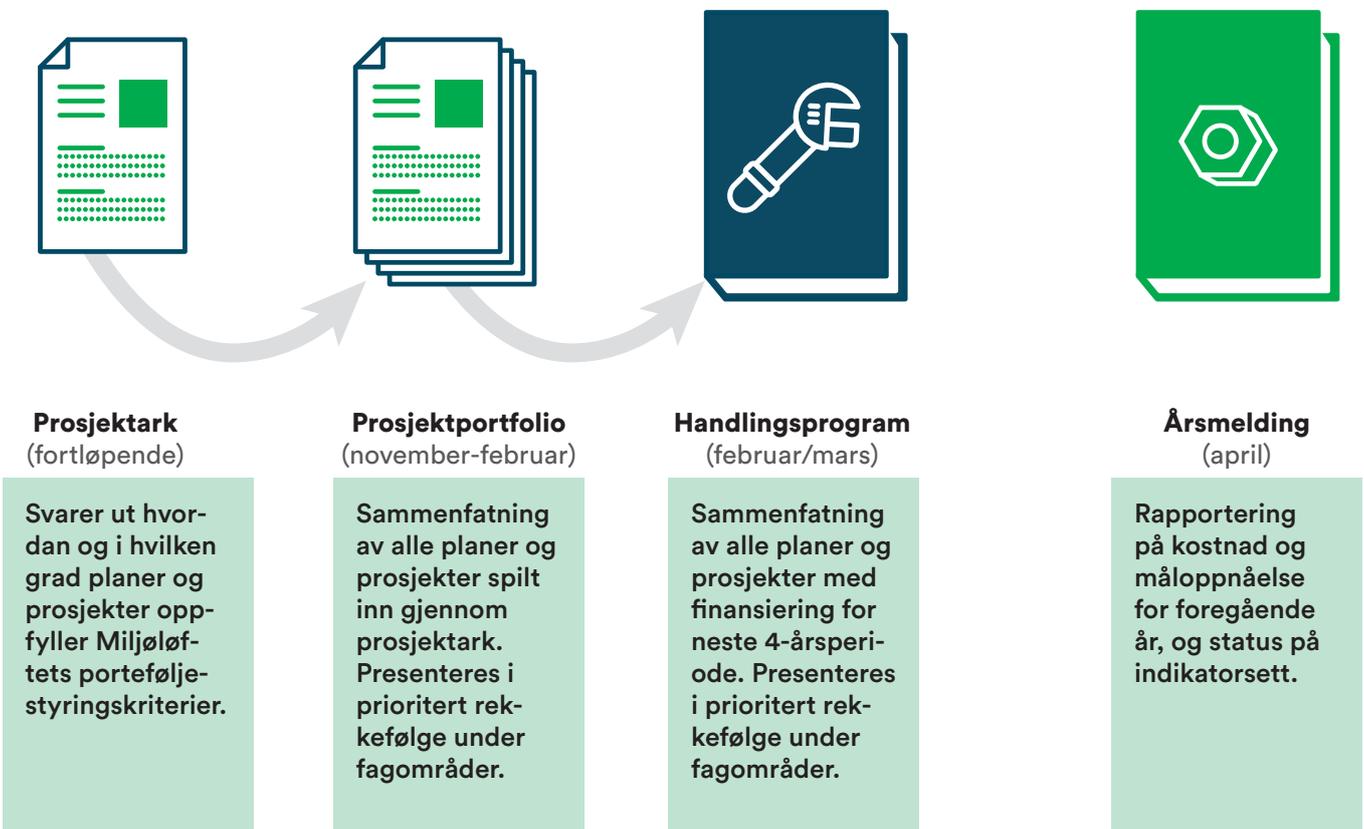
Porteføljestyling

Prosjektene i byvekstavtalen prioriteres gjennom porteføljestyling. Dette innebærer at prosjektene prioriteres på grunnlag av en helhetlig vurdering basert på bidrag til måloppfyllelse, disponible midler, samfunnsøkonomisk lønnsomhet, planstatus og kapasitet på planlegging og gjennomføring.

Styringsprosess

Alle prosjekt og tiltak i Miljøløftet spilles inn gjennom prosjektark. Prosjektarkene sammenfattes i Miljøløftets prosjektportfolio og blir prioritert i tråd med byvekstavtalens porteføljestylingkriterier. Prosjektene som prioriteres med finansiering for kommende 4-årsperiode sammenfattes i handlingsprogrammet, som rulleres hvert år. Årsmeldingen rapporterer på kostnad og måloppnåelse.

Porteføljestyling i Miljøløftet



Årlig beslutningsprosess:

- Sammen med Miljøløftets arbeidsutvalg og AKG, utarbeider sekretariatet for Miljøløftet forslag til fireårig handlingsprogram i løpet av vinteren.
- Styringsgruppen drøfter forslag til handlingsprogram for Miljøløftet i april/mai.
- Basert på handlingsprogrammet, legger Samferdselsdepartementet frem forslag til bruk av statlige midler og bompenger påfølgende år. Regjeringens forslag til statsbudsjett (Prop.1 S) legges fram i oktober med etterfølgende behandling i Stortinget.
- Vestland fylkeskommune og de fem kommunene i Miljøløftet vedtar bruk av midler til tiltak de har ansvaret for, i forbindelse med behandling av sine budsjett og økonomiplaner før årsskiftet.
- I sum gir dette grunnlag for alle tiltakshaverne til å utarbeide egne budsjett.

Økonomi

Byvekstavtalen

Byvekstavtalen går over 11 år, fra 2019 til 2029. Midler til byvekstavtalen kommer hovedsakelig fra følgende finansieringskilder:

- Statlige midler
 - Post 30 – Programområdetiltak på riksveg
 - Post 63 – Særskilte tilskudd til store kollektivprosjekt
 - Post 66 – Belønningsmidler
- Fylkeskommunale midler

Tiltaksområder

Totalt for perioden skal det investeres 12,25 milliarder kr i tiltak som skal bidra til at avtaleområdet oppnår nullvekst i personbiltrafikken. Tiltakene er fordelt på følgende tiltaksområder:

- Gange, sykkel og trafiksikkerhet
- Kollektiv
- Areal og knutepunktsutvikling
- Samarbeid

Bypakke Bergen (Prop 11 S)

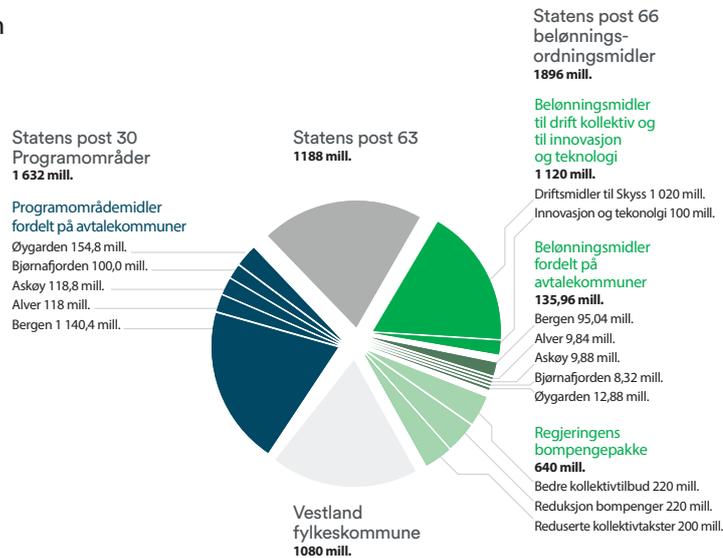
Bypakke Bergen går over tjue år, fra 2018-2037. Totalt for perioden er det estimert en brutto bompenginntekt på om lag 20 milliarder kr.



Foto: Morten Wanvik

Inntekter byvekstavtalen

Tabell og kakediagram detaljerer inntekter for byvekstavtalen i handlingsprogramperioden 2021-2024.



Finansieringskilder i tråd med byvekstavtalen 2019-2029 for perioden 2021-2024	2021	2022	2023	2024	Sum 2021-2024
Byvekstavtalen					
Post 30: Programområdemidler - årlig gjennomsnitt + overført	415	415	415	415	1 661
Post 63: Statlig tilskudd til store kollektivprosjekt	890	250	48		1 188
Post 66: Belønningsmidler til tilskuddsordninger i byområder					
- Kommunene	34	34	34	34	136
- Skyss	280	280	280	280	1 120
- Reduserte bompenger	55	55	55	55	220
- Bedre kollektivtilbud	55	55	55	55	220
- Reduserte billettpriser til kollektivtrafikk	50	50	50	50	200
Fylkeskommunalt bidrag	270	270	270	270	1 080
Sum inntekter Byvekstavtalen	2 049	1 409	1 207	1 159	5 825

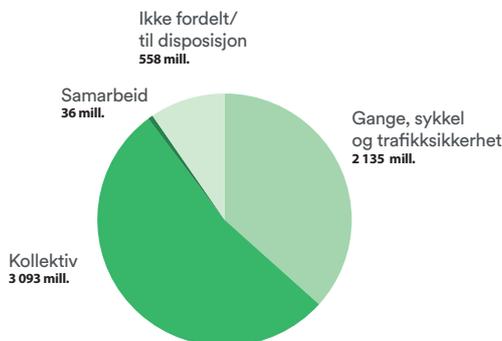
Inntekter bypakke Bergen (Prop 11 S)

Tabell detaljerer estimerte inntekter for bypakke Bergen (Prop 11 S) i handlingsprogramperioden 2021-2024.

Finansieringskilder i tråd med bypakke Bergen (Prop 11 S) for perioden 2021-2024	2021	2022	2023	2024	Sum2021-2024
Bompenger	1 140	1 140	1 140	1 140	4 560
Sum inntekter Bypakke Bergen (Prop 11 S)	1 140	1 140	1 140	1 140	4 560

Utgifter byvekstavtalen

Tabell og kakediagram detaljerer utgifter for byvekstavtalen i handlingsprogramperioden 2021-2024.

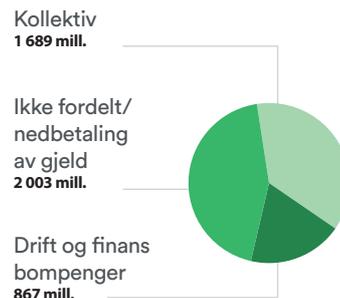


Disponering av midler i Handlingsprogrammet 2021-2024	2021	2022	2023	2024	Sum 2021-2024
Byvekstavtalen					
Post 30: Programområdemidler	459	602	232	227	1 520
Post 63: Statlig tilskudd til store kollektivprosjekt	890	250	48		1 188
Post 66: Belønningsmidler til tilskuddsordninger i byområder					
- Kommunene	6	4			10
- Skyss	280	280	280	280	1 120
- Reduserte bompenger	55	55	55	55	220
- Bedre kollektivtilbud	55	55	55	55	220
- Reduserte billettpriser til kollektivtrafikk	50	50	50	50	200
Fylkeskommunalt bidrag	270	212	159	149	790
Sum disponering av midler Byvekstavtalen	2 064	1 508	879	816	5 267

Utgifter bypakke Bergen (Prop 11 S)

Tabell og kakediagram detaljerer estimerte inntekter for bypakke Bergen (Prop 11 S) i handlingsprogramperioden 2021-2024

Disponering av midler i bypakke Bergen (Prop 11 S) 2021-2024	2021	2022	2023	2024	Sum 2021-2024
Bompenger	1 068	814	408	267	2 556
Sum disponering av midler Bypakke Bergen (Prop 11 S)	1 068	814	408	267	2 556



Prosjekter i Byvekstavtalen

Tabell detaljerer prosjekter med finansiering gjennom byvekstavtalen i handlingsprogramperioden 2021-2024. Prosjektene er sortert under tiltaksområde og finansieringskilde.

Gang, sykkel og trafiksikkerhet – statlige midler

Prosjektnavn	Kommune	Total-kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
E39 Kristianborg-Bergen sentrum sykkelstamveg Bergen, delstr. 5	Bergen	920 399	451 000	232 332	231 304	-	-	5 763
E39 Sykkelstamveg Bergen sentrum, delstr. 3 Nesttun - Fjøsanger	Bergen	317 657	-	-	-	30 000	90 000	197 657
E39 Sykkelstamveg Bergen sentrum, delstr. 4 sammenkobl. Fjøsangerkrysset	Bergen	278 592	-	-	-	30 000	70 000	178 592
E39 Osbane, Nesttun - Skjold (Osbanen Rådal - Nesttun delstrekning 2) sykkelstamveg Bergen	Bergen	198 469	66 127	20 000	75 000	34 940	-	2 402
Infrastruktur Paradis	Bergen	180 000	90 700	35 100	42 100	12 100	-	-
E39 Sykkelstamveg, delstr. 5 Fjøsangerveien/Solheimsgaten - Fabrikkgaten	Bergen	165 511	-	-	15 000	45 000	-	105 511
Rv 555 Gyldenpriskrysset og Carl Konows gate	Bergen	145 725	128 000	15 831	-	-	-	1 894
E39 Sykkelstamveg Bergen sentrum, delstr. 1 Skeie - Rådal	Bergen	135 000	-	-	-	15 000	50 000	70 000
Fv. 197 Håkonshellavegen, Alvøen – Myraskjenet, gang- og sykkelveg	Bergen	110 000	7 600	20 000	35 000	30 000	17 400	-
E39 Sykkelstamveg Minde Allé-Fabrikkgaten (Del av delsparsell 5)	Bergen	105 700	80 969	22 000	-	-	-	2 731
E39 Bradbenken - Sandvikstorget sykkelstamveg, delstr. 6	Bergen	100 000	18 000	27 000	55 000	-	-	-
E39 Sykkelstamveg Sandvikstorget-Glassknag, delstrekning 6	Bergen	71 851	56 000	14 392	-	-	-	1 459
Ombygging av sentrumsgate Regionsenter Straume	Øygarden	60 000	-	5 000	30 000	25 000	-	-
E39 x Fv 564 Kryssområde på Flatøy	Alver	60 000	-	-	60 000	-	-	-
Fv. 5254 Kleppevegen ved Myrane	Askøy	46 000	-	23 000	23 000	-	-	-
Utbedring av Fv. 244 Sagstadveien i tidl. Meland kommune. (Fv. 5308 i Alver kommune)	Alver	30 000	-	-	30 000	-	-	-
Kvernhusdalen	Askøy	14 000	-	-	4 000	10 000	-	-
Fv. 404 Kvamsbrekko i Lindås	Alver	12 500	-	11 000	1 500	-	-	-
Knarvikplanen - regionsenter Gjelder infrastruktur for å kunne etablere G/S-anlegg på overflaten	Alver	10 000	-	10 000	-	-	-	-
Kulvert og busstopp - Idrettsvegen	Øygarden	10 000	-	10 000	-	-	-	-
Knarvikplanen - regionsenter gangveg helsehuset - Såtabu	Alver	4 000	-	4 000	-	-	-	-
Delsum statlige programområdemidler		2 975 404	898 396	449 655	601 904	232 040	227 400	556 009

Fortsetter neste side



Fortsettelse: Gang, sykkel og trafikksikkerhet – statlige midler

Prosjektnavn	Kommune	Total-kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Detaljregulering av Stovevatnet og parsell av Foldnesvegen (Foldnes skule – Stovevatnet)	Øygarden	4 000	-	2 000	2 000	-	-	-
Forprosjekt «bysyklar» i regionssettene	Øygarden	1 500	-	1 500	-	-	-	-
Delsum statlige belønningsmidler		5 500	-	3 500	2 000	-	-	-
Delsum statlige midler gang, sykkel og trafikksikkerhet og sykkel		2 980 904	898 396	453 155	603 904	232 040	227 400	566 009

Gang, sykkel og trafikksikkerhet – fylkeskommunale midler

Prosjektnavn	Kommune	Total-kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Gang og sykkel fylkesveg langs Bybanen B4	Bergen	237 060	142 356	68 821	25 883	-	-	-
Fyllingsveien, fortau og framkommelighet kollektiv	Bergen	43 833	28 608	15 225	-	-	-	-
Fv. 270 Haugeveien, Nordnesbakken - Margretastredet/Klosteret (Nordnes II)	Bergen	42 000	16 876	13 904	11 220	-	-	-
Trafikkplan sentrum	Bergen	25 000	-	5 000	10 000	10 000	-	-
Allestavegen - Skarphaugen sykkel	Bergen	20 341	-	9 545	10 796	-	-	-
Trafikksikkerhet og hjertesone	Bergen		-	31 000	31 000	31 000	31 000	
Vedlikeholdstiltak av investeringskarakter, fylkesveg	Bergen		-	26 830	31 000	31 000	31 000	
Planlegging fylkesveg i Bergen	Bergen		-	23 500	23 500	23 500	23 500	
Gangveier til Kollektivtraseer	Bergen		-	8 000	10 000	10 000	10 000	
Bysykelordning	Bergen		-	4 000	6 000	6 000	6 000	
Prosjektering, diverse løpende prosjekt fv. og grunnerverv	Bergen		-	4 000	5 000	5 000	5 000	
Fremkommelighetstiltak sykkel (enkler tiltak, farge sykkel felt, merkning mm)	Bergen		-	2 000	3 000	3 000	3 000	
Sykkelbyavtalen	Bergen		-	2 000	2 000	2 000	2 000	
Støy	Bergen		-	700	700	700	1 000	
Delsum fylkeskommunale midler gang, sykkel og trafikksikkerhet		368 234	187 840	214 525	170 099	122 200	112 500	-

Kollektiv – statlige midler

Prosjektnavn	Kommune	Total-kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
E16 Olav Kyrresgate	Bergen	112 877	103 000	9 252	-	-	-	625
Delsum statlige programområdemidler		112 877	103 000	9 252	-	-	-	625

Fortsetter neste side

Fortsettelse: Kollektiv – statlige midler

Prosjektnavn	Kommune	Total-kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Statens 50% andel av Bybanen 4	Bergen	3 532 000	2 344 00	890 000	250 000	48 000	-	
Delsum statlig tilskudd til store kollektivprosjekt		3 532 000	2 344 000	890 000	250 000	48 000	-	
Drift av kollektivtrafikk i Bergen	VLFK	3 080 000	560 000	280 000	280 000	280 000	280 000	1400 000
Statlig tilskudd til bedret kollektivtilbud	VLFK	550 000	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000	275 000
Reduserte billettpriser	VLFK	500 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
Reduserte bompenger	VLFK	550 000	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000	275 000
Ågotnes – Reg. plan for miljøgate, innfartsparkering, kollektivknutepunkt	Øygarden	4 000	-	2 000	2 000	-	-	-
Delsum statlige belønningsmidler		4 684 000	720 000	442 000	442 000	440 000	440 000	2200 000
Delsum statlige midler kollektiv		8 328 877	3 167 000	1 341 252	692 000	488 000	440 000	2 200 625

Kollektiv – fylkeskommunale midler

Prosjektnavn	Kommune	Total-kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Trolleybusslinje til Laksevåg	Bergen	73 147	64 484	5 248	3 415	-	-	-
Endepunkt trolley	Bergen	23 190	11 663	9 527	2 000	-	-	-
Vadmyra endeholdeplass	Bergen	4 000	-	4 000	-	-	-	-
Vedlikeholdstiltak av investeringskarakter, bybanen og trolleybuss	Bergen		-	12 000	13 000	13 000	13 000	
Oppgradering holdeplasser	Bergen		-	7 000	8 000	8 000	8 000	
Mindre kollektivtiltak, enklere tiltak	Bergen		-	7 000	4 000	4 000	4 000	
Oppgradering av signalanlegg og ASP	Bergen		-	1 500	2 000	2 000	2 000	
Delsum fylkeskommunale midler kollektiv		100 337	76 147	46 275	32 415	27 000	27 000	-

Samarbeid – fylkeskommunale midler

Prosjektnavn	Kommune	Total-kostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Sekretariat med kommunikasjon			-	8 200	8 200	8 200	8 200	
Reisevaneundersøkelse			-	1 000	1 000	1 000	1 000	
Delsum fylkeskommunale midler samarbeid		-	-	9 200	9 200	9 200	9 200	-

Totalsum byvekstavtalen

Sum gang, sykkel og trafikkisikkerhet		3 349 138	1 086 236	667 680	774 003	354 240	339 900	566 009
Sum kollektiv		8 429 214	3 243 147	1 387 527	724 415	515 000	467 000	2 200 625
Sum samarbeid		-	-	9 200	9 200	9 200	9 200	-
Totalsum byvekstavtale HP 2021-2024		11 778 352	4 329 383	2 064 407	1 507 618	878 440	816 100	2 766 634

Prosjekter i bypakke Bergen (Prop 11 S)

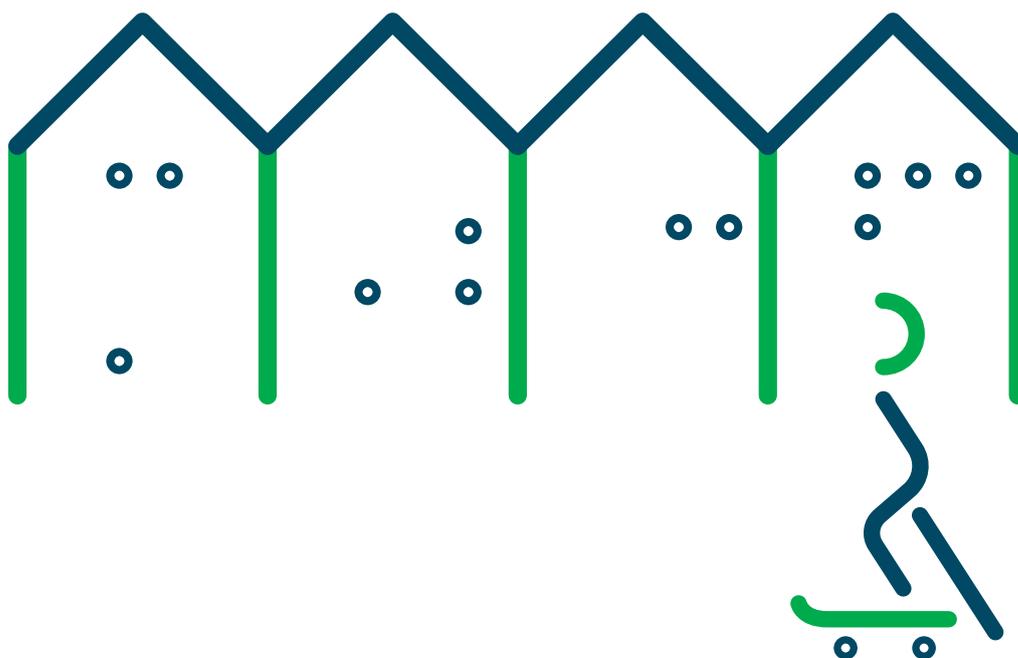
Tabell detaljerer prosjekter med finansiering i bompengepakke Bergen i handlingsprogramperioden 2021-2024. Prosjektene er sortert under tiltaksområde og finansieringskilde.

Kollektiv – bompenger

Prosjektnavn	Kommune	Totalkostnad	Tidligere løyving	2021	2022	2023	2024	Restbehov etter 2024
Kostnad Bybanen 4 som belastes bompenger (P50)	Bergen	3 532 000	1 921 000	800 000	570 000	191 000	50 000	
Planlegging av bybanen Byggetrinn 5, fra Bergen sentrum til Åsane	Bergen	165 000	87 000	51 000	27 000	-	-	
Driftskostnader	Bergen		-	97 400	97 400	97 400	97 400	
Finanskostnader	Bergen		-	119 400	119 400	119 400	119 400	
Delsum bompenger kollektiv		3 697 000	2 008 000	1 067 800	813 800	407 800	266 800	-
Sum kollektiv		3 697 000	2 008 000	1 067 800	813 800	407 800	266 800	-

Totalsum bypakke Bergen (Prop 11 S)

Totalsum bypakke Bergen (Prop 11 S)		3 697 000	2 008 000	1 067 800	813 800	407 800	266 800	-
--	--	------------------	------------------	------------------	----------------	----------------	----------------	----------



Alver kommune | Askøy kommune | Bergen kommune | Bjørnafjorden kommune | Øygarden kommune
Statens vegvesen | Vestland fylkeskommune | Jernbanedirektoratet | Fylkesmannen i Vestland

Miljøløftet
Nygårdsgaten 112
5009 Bergen